

Z P R Á V Y

Mezinárodní symposium archeologů o počátcích slovanských měst. Ve dnech 5.—8. října 1960 se konalo na Moravě z podnětu Archeologického ústavu ČSAV mezinárodní symposium archeologů zabývající se otázkou nejstarších slovanských měst. Zúčastnili se ho přední vědečtí pracovníci ze zemí slovanských (akad. B. A. Rybakov, akad. P. N. Tretjakov — SSSR, akad. K. Mijatev — Bulharsko, prof. dr. W. Hensel — Polsko) i neslovanských (akad. Gh. Stefan — Rumunsko, prof. dr. L. Gerevich — Maďarsko, prof. dr. H. Mitscha-Märheim — Rakousko, prof. dr. W. Unverzagt — NDR, prof. dr. H. Jankuhn — NSR). Z československých archeologů byli jednání přítomni akad. J. Böhms, akad. J. Eisner, dr. J. Poulík, doc. dr. V. Hrubý, prof. dr. F. Kalousek, dr. A. Točík, prof. dr. J. Dekan a řada mladších pracovníků zabývajících se slovanskou problematikou. Jednání bylo spojeno s prohlídkami velkých výzkumů na nejvýznamnějších velkomoravských hradištích majících charakter raněfeudálních městských útvarů, ve Starém Městě, na Pohansku u Břeclavě a v Mikulčicích. Prohlídka každého výzkumu byla doplněna půdenním zasedáním (v Uherském Hradišti, Břeclavi, Hodoníně), na nichž byly předneseny referáty týkající se problematiky nejstarších slovanských měst v různých zemích a jiných problémech slovanské archeologie. Seminář byl ukončen prohlídkou sbírkových fondů Moravského musea v Brně.

Účastníci symposia přijeli na pracoviště Prehistorického ústavu — na Pohansko — dne 6. října a byli tu vítáni zástupci ONV v Břeclavi a rektorem university, prof. dr. T. Martincem. Poté je seznámil s výsledky výzkumu prof. dr. F. Kalousek, který provedl hosty po vykopávkách a ukázal jim nejdůležitější nálezy. Hosté projevíli svůj obdiv nad množstvím získaného materiálu a závažných objektů odhalených v tak krátké době a ocenili metodiku výzkumu i jeho dokumentaci. — Při odpoledním zasedání v budově ONV v Břeclavi přednesli referáty prof. dr. W. Hensel (Archeologické metody použité při výzkumu polských měst), akad. Gh. Stefan (Problematika raněfeudálních měst v Dobruždi) a prof. dr. F. Kalousek (K metodice výzkumu na Pohansku). K různým problémům nadhobeným v referátech se rozvinula obsáhlá diskuse. — Den byl ukončen společným večerem v Tvrdonicích, kde národopisné soubory předvedly hostům ukázky slováckých tanců, hudby a zpěvu.

Jednání přispělo k prohloubení studia obecných zákonitostí vzniku raněfeudálních měst, ukázalo v jasném světle kulturní a společenskou vyspělost Slovanů v době říše velkomoravské a zdůraznilo nezbytnost zkoumání starších kořenů a předpokladů tohoto rozmachu. Ze symposia vzešel podnět k registraci a publikaci všech slovanských hradiščí podle jednotlivých hledisek. Zasedání v nemalé míře přispělo k sblížení archeologů zemí s různými společenským zřízením a k prohloubení jejich spolupráce. Naše archeologie při této příležitosti důstojně demonstrovala před cizími odborníky péči našeho socialistického státu o rozvoj společenskovědných oborů.

Bořivoj Dostál

2° colloquio internazionale di studi minoico-micenei, Pavia, 1—5 IX 1958. Na začátek září v r. 1958 byla svolána do Pavie druhá konference odborníků, zabývajících se otázkami minojské a mykénské Egeidy. Průběh jednání je patrný nejlépe z *Atti del 2° colloquio...*, které vyšly jako čtvrtý svazek 36. ročníku časopisu *Athenaeum* (strany 1—146 tohoto sborníku se rovnají stranám 295—440 uvedeného ročníku *Athenaeae*). Konference se zúčastnilo 5 badatelů z Itálie (Doria, Gallavotti, Meriggi, Milani, Pisani), po dvou ze Švýcarska (Mühlestein, Risch) a po jednom z USA (Bennett), Velké Británie (Chadwick), Francie (Chantraine), Kypru (Dikaios), NSR (Heubeck), Švédska (Landau), Rakouska (Merlingen) a Řecka (Platon). Předsedou konference byl zvolen P. Chantraine. Na konferenci bylo předneseno 14 referátů, většina z nich byla přečtena přímo

přítomnými badateli, dva pak byly na zasedání konference zaslány (od bulharského badatele Georgieva a Angličana Palmera).

Úvodní referát *J. Chadwicka* obsahoval informace o nejnovějších nálezech a vydáních mykénských textů, jakož i o nových návrzích na interpretaci mykénských slabičných znaků a ideogramů, resp. o návrzích na jejich transkripci. Ve srovnání s mou zprávou v *Listech filologických* 82 (1959), 301—303, kterou tímto doplňuji, podal tu Chadwick ještě tyto novější nálezové informace: V Knossu bylo v letech 1956—1958 nalezeno, resp. v různých depozitech dodatečně inventováno kolem dalších 40 tabulek (všechny byly nyní uveřejněny v druhém vydání publikace *The Knossos Tablets*; viz toto číslo *Sborníku*, 297). V Pylu bylo v r. 1958 odkryto nových 26 fragmentů (uveřejnila je mezitím M. Langová v *AJA* 63 (1959), 160 nn.). Konečně v Mykénách bylo nalezeno 15 tabulek, na nichž prý byla zjištěna dvě mykénská slova připomínající dvě vlastní ženská jména známá z pozdější řečtiny, a-re-ka-sa-da-ra = Alexandra a te-o-do-ra = Theodóra (dokumenty nebyly zatím, pokud je mi známo, vydány). Ve výkladu o nových interpretacích, týkajících se sylabáře a ideogramů, se jeví jen drobnější změny. Uvedeme tu jen to, že z problematičtějších slabičných hodnot pokládal Chadwick zatím za poměrně pravděpodobnou jen interpretaci znaků č. 34, 56 a 65 (jakožto a₁, pa₃ a ju), kdežto hodnoty znaků č. 18, 19, 22, 34, 35, 47, 49, 56, 63, 64, 65, 79 a 82—88 pokládá za otevřené k diskusi.

V dalších příspěvcích se zabývali autoři těmito tématy: *P. Chantraine* rozebral důsledky, které přineslo rozluštění mykénštiny pro homérskou filologii, paleografický příspěvek, týkající se rozlišení různých písařů na pylských tabulkách, proslavil *E. L. Bennett*, *O. Landau* přednesl závěry ze své knihy *Die mykenisch-griechischen Personennamen*, *E. Risch* věnoval pozornost sérii tabulek obsahujících výraz o-ka, *H. Mühlstein* podal návrhy na interpretaci sedmi mykénských slov, *C. Gyllavotti* hovořil o mykénském výrazu pro koně a ve spojitosti s tím o mykénských labiovelarách, *W. Merling* se obíral dílčí problematikou z jednoho pylského textu, *M. Doria* navrhl pro znak č. 82 hodnotu o₂, *C. Milani* se pokusil řešit vybrané problémy z textů nalezených v Pylu v r. 1957, *V. Georgijev* se obíral původem krétského písma (vysvětluje je akrofonicky z řeckých nebo alespoň „pelagických“ slov), *L. R. Palmer* řešil vztah lújštiny a jazyka lineárního písma A, *P. Meriggi* přečetl referát o současném stavu v luštění lineárního písma A (vyšel v publikaci *Minoica*, *Festschrift J. Sundwall*), a *P. Dikaios* seznámil účastníky s výsledky svých výkopů v Enkomi. Ze závěrečného usnesení si zaslouží zvláštní zmínky rozhodnutí zříditi na různých pracovištích archivy fotografií mykénských tabulek, aby sloužily badatelům při kolektivní přípravě korpusu mykénských textů.

Antonín Bartoněk

Atti del terzo Congresso Internazionale di Epigrafia greca e latina (Roma 4—8 settembre 1957). „L'Erma“ di Bretschneider, Roma, 1959. Str. 469 + LVI. LI tab.

S krátkým odstupem necelých dvou let vyšel v Římě obsáhlý sborník, obsahující 46 referátů přednesených na třetím mezinárodním kongresu pro řeckou a latinskou epigrafiku v Římě v září 1957. Sborník obsahuje v úvodní části seznam všech účastníků, slavnostní projevy a stručný průběh jednotlivých dnů kongresu i s případnou diskusí k jednotlivým referátům. Je zde též zpráva G. Klaffenbacha, který předložil kongresu nově vyšlý svazek IG, obsahující nápisy Akarnanie, a zároveň referoval o připravovaných edicích řeckých nápisů a o práci Komise pro starověké dějiny a epigrafiku v NSR, za jejíhož člena byl přizván již při jejím založení. Zvláště potěšitelná je skutečnost, kterou Klaffenbach zdůraznil, že tu nejde o snahu konkurovat práci berlínské Akademie v NDR, ale o podpoření epigrafických studií. V duchu plodné mezinárodní spolupráce vynívají i další projevy na tomto kongresu.

Vlastní část sborníku zahajuje referát československého účastníka, akademika Josefa Dobíáše: *La seconda spedizione germanica degli imperatori Marco e Commodo alla luce delle iscrizioni*